

Alliansarbetsgrupp för utrikes- och försvarspolitik

Innehåll

Inledning	3
Arbetsgruppens uppgift	3
Utgångspunkter	4
Inriktningen för nästa mandatperiod	5
Arbetsgrupp	7

Inledning

Allians för Sverige bärs av en idé om Sverige. Vi tror på människans inneboende kraft och vilja att ta ansvar. Vi vill att fler människor ska kunna stå på egna ben och känna glädjen i att försörja sig genom eget arbete. Fler ska känna att de kan göra en insats och att en extra ansträngning ger lön för mödan.

Vi vill att våra barn ska berikas med kunskaper, bli väl behandlade och utvecklas till ansvarstagande ungdomar i vår svenska skola. Att våra äldre ska känna trygghet i omsorgen och att sjukvården ska fungera bra. Vi ska vara en röst för dem som själva har svårt att göra sina röster hörda. Vi vill få på plats ett rättsväsende som förmår stå upp mot våld, brott och droger. Vi vill att det ska löna sig att arbeta, att fler ska vilja anställa och att fler företag ska starta, stanna och växa i Sverige.

Ett väl utvecklat miljöansvar är självklart för alliansregeringen, som bland annat flyttat fram positionerna och höjt ambitionen i klimatfrågorna både nationellt och internationellt. Vi har ett ansvar gentemot kommande generationer att aktivt arbeta för att lösa miljöproblemen och att få en uthållig användning av naturens resurser.

Även om mycket utträttats under de senaste åren med Alliansregering finns mycket kvar att göra. Människors makt över den egna vardagen, arbetslinjen, en strävan att uppnå full sysselsättning, företagsamhet samt en välfungerande och skattefinansierad välfärd är alla tydliga delar i vad vi vill ska känneteckna Sverige. För att nå dit måste politiken ständigt förnyas för att möta Sveriges utmaningar.

Den internationella krisens återverkningar i Sverige ställer oss inför stora utmaningar. Den ljusning av konjunkturen som vi nu ser vissa tecken på kan komma att möta bakslag. Andelen arbetslösa kommer att stiga de närmaste åren. För att Sverige ska återhämta sig så snabbt som möjligt krävs en politik som fokuserar på att få tillbaka människor i jobb samtidigt som vi värnar de offentliga finanserna. Bara så kan vi på sikt trygga välfärden.

Allians för Sverige ska i valrörelsen 2010 möta väljarna med ett valmanifest som är lika tydligt som i förra valet. För att utveckla vår politik med sikte på mandatperioden 2010-2014 tillsätts nu tio arbetsgrupper. En av dem är arbetsgruppen Utrikes- och försvarspolitik.

Arbetsgruppens uppgift

Arbetsgruppen ska arbeta fram konkreta och väl underbyggda förslag inom området utrikes- och försvarspolitik som gruppen anser ska inkluderas i Alliansens valmanifest 2010. Arbetsgruppen ska ange om förslagen kan genomföras tidigt under nästa mandatperiod, eller bör ses som målsättningar på längre sikt. Utöver de konkreta förslagen och underlagen ska arbetsgruppen presentera motiveringar till respektive förslag. Förslagen ska vara förenliga med en ansvarsfull ekonomisk politik, vara kostnads- och samhällsekonomiskt effektiva samt långsiktigt fördelningspolitiskt rimliga.

Arbetsgruppen ska därutöver ange ramar och den politiska inriktningen i stort för politikområdet utrikes- och försvarspolitik under hela kommande mandatperioden 2010-2014. Arbetsgruppen ska också beskriva vad Alliansregeringen uppnått på utrikes- och försvarsområdena under den gångna mandatperioden.

Arbetsgrupperna bör i sitt arbete bjuda in utomstående experter på området och föra dialog kring viktiga samhällsutmaningar med olika aktörer som är verksamma inom området.

Under våren 2010 ska arbetsgruppen delge ekonomiarbetsgruppen underlag för de förslag som tas fram. Detta för att kunna säkerställa att (i) eventuella offentliga finansiella effekter, (ii) fördelningseffekter samt (iii) effekter på BNP och sysselsättning beräknas på ett enhetligt sätt som överensstämmer med beräkningskonventionerna för Regeringskansliet. Även ramar och riktlinjer för det fortsatta arbetet under hela mandatperioden ska beräknas på motsvarande sätt om de ska införas i valmanifestet och ska således delges ekonomiarbetsgruppen.

Arbetsgruppen ska inom utrikes- försvars- handels- och utvecklingspolitiken utarbeta ett underlag för alliansens gemensamma valmanifest. Arbetsgruppens slutrapport ska presentera ett begränsat antal konkreta och väl under-

byggda förslag som de fyra partierna gemensamt kan gå till val på. Utgångspunkten för förslagen ska vara en sammanfattning av de gemensamma värderingar som präglar alliansens arbete inom dessa områden och de resultat som har uppnåtts under mandatperioden. Arbetsgruppens förslag ska präglas av långsiktighet i fråga om Sveriges intressen och värderingar, samt vårt lands roll i närområdet, den Europeiska unionen och globalt.

Utgångspunkter

Sveriges utrikespolitik ska medverka till frihet, fred och försoning i vår egen del av världen och globalt. Den genomförs av vikten att främja demokrati, mänskliga rättigheter och en rättvis och hållbar global utveckling och vägledas av internationell rätt. Sverige ska vara en tydlig röst för individens frigörelse och globalt framåtskridande. Våra nationella intressen ska främjas med målmedvetenhet och skicklighet.

- Sveriges säkerhetspolitik ska syfta till att bevara fred och självständighet för vårt land, bidra till stabilitet och säkerhet i vårt närområde samt stärka internationell fred och säkerhet. Försvarspolitiken ska upprätthålla ett starkt svenskt försvar som enskilt och tillsammans med andra kan trygga vårt lands frihet och oberoende. Försvaret ska därtill ha en sådan kapacitet att Sverige kan bidra till Europeiska unionens och det övriga internationella samfundets insatser för fred och stabilitet i världen.
- Sverige ska tillhöra kärnan i den Europeiska unionen. Vi ska driva på samarbetets- och grannskapspolitikens fortsatta utveckling och unionens utvidgning till nya medlemsländer som ett led i strävandena att säkra freden, demokratin och stabiliteten i Europa. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive utvecklingssamarbetet, är ett av Europeiska unionens viktigaste samarbetsområden. Europeiska unionen med sin mjuka makt och sina många instrument har särskilda förutsättningar att bli en stark global aktör för fred och utveckling i världen.
- Utvecklingspolitiken ska främja frihet, demokrati och en rättvis och hållbar utveckling i samarbetsländerna. Fattigdomsbekämpning är det övergripande målet för utvecklingssamarbetet. Försvaret av de mänskliga rättigheterna och kampen mot fattigdom och förtryck utgör hörnstenar i det svenska utvecklingssamarbetet. Effektiviteten och transparensen i de multilaterala insatserna måste öka. De svenska satsningarna ska präglas av en större samstämmighet mellan politikens olika områden.
- Handelspolitikens mål är ökad frihandel, i form av tullfrihet och färre icke-tariffära handelshinder. Väl fungerande globala marknader är ett mycket viktigt bidrag till ekonomisk utveckling, fattigdomsbekämpning och hushållning med resurserna. Viktiga handelspolitiska uppgifter är att nå framgång i internationella förhandlingar i arbetet för en friare handel, att underlätta för svenskt näringsliv att hävda sig internationellt och bidra till ökad svensk handel och ökade utländska investeringar i Sverige.

Under den gångna mandatperioden har Alliansen prioriterat följande områden:

- Sveriges engagemang i Europeiska unionen. Vårt land tillhör idag kärnan i det europeiska samarbetet.
- Vårt lands globala konkurrenskraft och Sveriges roll i världen bland annat genom det omfattande arbetet i regeringens Globaliseringsråd.
- Försvarets omställning och anpassningen av vår säkerhetspolitik har fortsatt, i enlighet med Försvarsberedningens riktlinjer och regeringens inriktningsproposition. En bred enighet har uppnåtts i riksdagen kring såväl solidaritetsklausulerna i Lissabonfördraget som en svensk solidaritetsförklaring gentemot våra grannar i Norden och medlemsländerna i Europeiska unionen. Försvarsmaktens förmåga anpassas successivt till de nya uppgifterna i Sverige och i närområdet samt för de internationella insatserna för fred- och stabilitet.
- Det nordiska försvars- och säkerhetssamarbetet har getts en ny dynamik. Arbetet med att utvärdera Stoltenbergreportens slutsatser pågår.
- Sveriges utvecklingssamarbete har reformerats i grunden med ökad koncentration till färre partners och ett starkare innehållsligt fokus på reformer för frihet och demokratisk utveckling samt fattigdomsbekämpning i samarbetsländerna.

- Kraven på effektivitet i de multilaterala insatserna har skärpts.
- Sverige har blivit en ännu tydligare röst för frihandel i Europeiska unionen och globalt.

Inriktningen för nästa mandatperiod

Östersjön och det östra grannskapet

Utvecklingen i närområdet kommer att präglas av ökad samverkan kring Östersjön som en följd av Europeiska unionens nya Östersjöstrategi och uppföljningen av det nordiska initiativet för att stärka försvars- och säkerhetssamarbetet i norr – Stoltenberg rapporten.

Arbetsgruppen ska analysera möjligheterna till ett fördjupat samarbete men också riskerna för ökade motsättningar i Östersjöområdet och i Nordområdena.

Rapporten ska presentera förslag om hur samarbetet kan stärkas t.ex. om ökade insatser för Östersjöns miljö och Östersjöländernas konkurrenskraft.

Rapporten ska analysera mervärdet i det nordiska samarbetet och lämna förslag till hur Nordiska rådet och Nordiska ministerrådets verksamhet kan utvecklas.

Utvecklingen i grannländerna öster om Europeiska unionen är av vitalt intresse för Sverige och hela EU. Arbetsgruppen ska granska Sveriges roll och möjligheter att på olika sätt bidra till en positiv utveckling i de grannländer som ligger öster om Europeiska unionen och som fortfarande saknar ett tydligt medlemskapsperspektiv.

Utgångspunkten ska vara Sveriges entydiga intresse av ett öppet, demokratiskt och ekonomiskt framgångsrikt Ryssland, en stabilisering av demokratin i Ukraina och en demokratisering av Vitryssland.

Arbetsgruppens förslag kan handla om hur vi kan stärka de krafter som arbetar nationellt för frihet, demokrati och rättssäkerhet eller om insatser för att snabbare övervinna effekterna av den ekonomiska krisen. Förslagen kan också röra Sveriges arbete i den Europeiska unionen, Europarådet och OSSE för att minska motsättningarna i det östra grannskapet och södra Kaukasus.

Sverige i Europeiska unionen

Europeiska unionen står inför ännu en period av stark förnyelse. Om Lissabonfördraget ratificeras ska ny institutionell ”hårdvara” förses med ny ”mjukvara” i form av fördjupad politisk samverkan. En ny utvidgningsomgång är sannolik under mandatperioden liksom upptagande av medlemsförhandlingar med nya ansökarländer.

Arbetsgruppen ska analysera Sveriges möjligheter i det reformerade Europasamarbetet och hur vårt bidrag ska se ut till en kraftfullare och mer sammanhållen europeisk samverkan inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

Hur kan Europeiska unionens kapacitet för medling, fredsskapande och statsbyggande och utveckling stärkas? Europeiska unionens roll inom civil och militär krishantering kan i detta sammanhang analyseras, liksom frågor som berör kopplingen mellan, miljö, säkerhet och migrationsströmmar. Vilken bör Sveriges roll vara i den gemensamma utrikestjänsten och hur ska vår nationella utrikesförvaltning disponeras för att Sverige ska dra största möjliga fördel av den fördjupade samverkan och på effektivast möjliga sätt påverka unionens politik? Och på vilket sätt kan Sverige bidra till att jämna vägen för den Europeiska unionens fortsatta utvidgning?

Världens allvarligaste konflikter finns i Europas närhet. Gödda av bland annat sex decenniers krig och konflikter i Mellersta östern återfinns de i ett bälte som sträcker sig från Pakistan i öster till Afrika i väster.

Arbetsgruppen bör analysera Sveriges möjligheter att driva på för att Europeiska unionen ska få en mer aktiv och tydligare roll i Mellersta östern inte minst i fredsprocessen mellan israeler och palestinier. EU har ett särskilt ansvar för att bidra till fred, säkerhet och demokratisk utveckling i Afrika. Arbetsgruppen bör närmare analysera hur EU:s insatser kan bli effektivare. Arbetsgruppen bör även analysera möjligheterna att bidra till hanteringen av andra allvarliga konflikter.

Sveriges globala roll

Sveriges samarbete i Förenta nationerna och andra multilaterala organisationer är en central del i utrikespolitiken. I huvudsak är den globala samarbetsstrukturen en frukt av hur världen såg ut för sextio år sedan trots att så mycket är annorlunda idag. Kravet på att göra fler länder delaktiga i de internationella besluten växer sig allt starkare. Finanskrisen och klimatfrågan illustrerar behovet av förändringar av FN och de multilaterala samarbetsorganisationerna. Detsamma gäller spridningen av kärnvapen och andra massförstörelsevapen som sedan länge har upphört att vara en fråga enbart för de ursprungliga kärnvapenmakterna.

Arbetsgruppen bör analysera Sveriges möjligheter att bidra till en reformering av organ som FN:s säkerhetsråd, Världsbanken och IMF. Förslag bör också läggas om förändringar i syfte att stärka det internationella samfundets möjligheter att bidra till nedrustning och motverka spridningen av massförstörelsevapen.

Arbetsgruppen bör lämna förslag i syfte att stärka och utveckla arbetet med att främja demokrati och mänskliga rättigheter.

Gruppen bör även analysera hur respekten för internationell rätt, samt jämställdhet och kvinnors rättigheter kan stärkas. Slutligen bör gruppen diskutera hur det transatlantiska samarbetet kan fördjupas.

Försvarspolitik

Omställningen av försvaret syftar till att försvarsmakten ska kunna möta nya utmaningar nationellt i närområdet och globalt. I båda fallen handlar det om att bättre kunna samverka med andra i den nordiska kontexten, EU-kontexten eller internationellt. Försvaret måste också vara starkt nog att ensamt och tillsammans med andra slå vakt om vår territoriella integritet.

Arbetsgruppen ska analysera hur vi tillsammans med andra länder ska konkretisera åtagandet i solidaritetsförklaringen som fastslagits av Riksdagen i samband med beslutet om inriktningen av försvaret. Det ska ske mot bakgrund av Sveriges nuvarande säkerhetspolitiska linje.

Förslagen från arbetsgruppen kan handla om att utveckla det operativa samarbetet mellan de nordiska länderna och mellan dessa och övriga länder i Östersjöområdet. Det kan också handla om frågeställningar som rör den europeiska säkerhets- och försvarspolitik (ESFP). Arbetsgruppen kan också föreslå förändringar som syftar till ett bättre samlat resursutnyttjande vid civila och militära insatser i det internationella freds- och stabilitetsbyggandet.

Utvecklingspolitiken

Genom utvecklingspolitiska insatser kan Sverige konkret och direkt bidra till ekonomisk och politisk utveckling och därigenom till att uppnå millenniemålen samt bekämpa fattigdomen bland världens mest utsatta. Fattigdomsbekämpning måste ses i ett brett perspektiv. Det inkluderar bland annat stöd till demokrati, mänskliga rättigheter, god samhällsstyrning, ett livskraftigt civilt samhälle, säkerhet, uppbyggnad av marknadsekonomiska strukturer samt insatser för miljö och klimat.

Även om utvecklingspolitiken har reformerats i grunden återstår en del arbete. Det handlar exempelvis om att säkerställa fortsatta förbättringar avseende effektivitet, kvalitet, förutsägbarhet och resultat. Arbetsgruppen bör föreslå fortsatta reformer i denna riktning samt även analysera hur Sverige bäst kan påverka EU:s arbete för biståndseffektivitet.

När olika politikområden drar i samma riktning stärks Sveriges bidrag till utveckling. Arbetsgruppen bör analysera politiken för global utveckling samt överväga hur den bör utvecklas. Sveriges möjligheter att påverka EU:s samstämmighetsarbete bör också uppmärksammas.

Handelspolitiken

Arbetet med att mildra effekterna av den globala finanskrisen och den efterföljande lågkonjunkturen illustrerar betydelsen av internationell samverkan för att säkra fungerande finansmarknader och för att motverka protektionism.

Genom konkreta insatser för att stödja grannländer med svåra ekonomiska balansproblem, som en stark föresprå-

kare för frihandeln och genom att aktivt delta i den internationella dialogen om hur bankkriser kan övervinnas har Sverige bidragit till att bevara tilltron till den liberala ekonomiska världsordningen.

Att svenska företag lyckas på exportmarknaden och att utländska företag etablerar sig i Sverige är en förutsättning för vår välfärd.

Arbetsgruppen bör presentera förslag om hur Sverige och Europeiska unionen kan bidra till att stärka frihandeln och reformera de internationella ekonomiska institutionerna samt om hur det svenska export- och investeringsfrämjandet ska utformas.

Arbetsgrupp

Arbetsgruppens ordförande Sten Tolgfors (M)

Deltagande partirepresentanter Kerstin Lundgren (C), Birgitta Olsson (FP), Holger Gustafsson (KD)